

El noi sense color
i els seus anys de pelegrinatge

Narrativa, 447

Haruki Murakami

El noi sense color
i els seus anys
de pelegrinatge

Traducció de Jordi Mas López

Editorial Empúries

Barcelona

Títol original: *Shikisai wo motanai Tazaki Tsukuru to, kare no junrei no toshi*

© Haruki Murakami, 2013

Primera edició: octubre del 2013

© de la traducció: Jordi Mas López, 2013

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,
Editorial Empúries
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Víctor Igual

Impressió: Liberdúplex

DIPÒSIT LEGAL: B. 21.949-2013

ISBN: 978-84-9787-889-0

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

Tots els drets reservats.

Entre el juliol de quan feia segon a la universitat i el gener de l'any següent, en Tsukuru Tazaki va viure pensant gairebé només en la mort. Durant aquest temps va complir vint anys, però no li va semblar que aquella fita tingués cap significat especial. Llavors li feia l'efecte que llevar-se la vida seria la cosa més natural i coherent del món. I encara avui no acabava d'entendre per què no havia fet el pas definitiu si, en aquell moment, travessar la línia que separava la vida i la mort li hauria estat més fàcil que empassar-se un ou cru.

Potser en Tsukuru no es va suïcidat perquè tenia una idea tan pura i tan poderosa de la mort que no va trobar la manera de plasmar-la satisfactòriament. Els detalls concrets li semblaven secundaris. Si hi hagués hagut una porta que dugués a la mort, no hauria dubtat a obrir-la. Sense necessitat de pensar-hi gaire, com qui fa un acte quotidià qualsevol. Però, per sort o per desgràcia, no va saber trobar cap porta d'aquesta mena.

En Tsukuru Tazaki pensava sovint que potser hauria estat millor que s'hagués mort llavors. Així, el món on ara es trobava no existiria. Li semblava fascinant: que aquest món no existís, que el que ara considerava real deixés de ser-ho. Que, per la mateixa raó que ell ja no existiria per al món, el món també deixés d'existir per a ell.

Alhora, però, en Tsukuru no acabava d'entendre, en el fons, per què en aquella època es va haver d'acostar tant a la mort. Per molt que hi hagués una causa concreta, ¿com era que l'atracció per la mort havia estat tan poderosa que hi va viure immers durant gairebé mig any? Sí, immers: aquesta manera de dir-ho era ben exacta. Igual que el personatge de la Bíblia que va viure una temporada a l'estómac de l'enorme balena que se l'havia empassat, en Tsukuru va caure al ventre de la mort i va viure en una caverna fosca i estantissa sense tenir esment del pas dels dies.

En aquella època va viure com un somnàmbul, o com un mort que encara no s'ha adonat que ho és. Quan sortia el sol es despertava, es raspallava les dents, es vestia amb el primer que trobava, agafava el tren per anar a la universitat i prenia apunts. Funcionava seguint l'horari que tenia al davant del nas, com qui s'aferra a un fanal perquè no se l'emporti un huracà. No parlava amb ningú a menys que fos imprescindible, i així que tornava a casa s'asseia a terra amb l'esquena a la paret i rumiava sobre la mort, o sobre l'absència de vida. Davant seu s'obria la boca d'un pou negre que baixava directament fins al centre de la Terra. A dins, només s'hi veien els núvols compactes que formava el no-res que s'hi arremolinava i s'hi sentia la pressió del profund silenci als timpans de les orelles.

Quan no pensava en la mort, no pensava absolutament en res. No pensar en res no li costava gens. No llegia els diaris, ni escoltava música, ni tan sols tenia cap desig sexual. El que passava al món no tenia cap sentit per a ell. Quan es cansava d'estar tancat a casa, sortia a passejar sense rumb pel veïnat o bé anava a una estació, s'asseia en un banc i es passava hores i hores observant com arribaven i marxaven els trens.

Cada matí es dutxava i es rentava amb cura els cabells,

i feia la bugada dos cops per setmana. La higiene era un dels pilars que el sustentaven: fer la bugada, banyar-se, raspallar-se les dents. Gairebé no parava atenció al que menjava. Al migdia dinava al menjador de la universitat, però pràcticament no feia cap altre àpat com cal. Quan tenia gana, anava a algun supermercat del barri a comprar pomes o verdures i se les menjava a queixalades, o bé menjava pa de motllo sol i bevia llet directament del bric. Quan arribava l'hora d'anar a dormir, es prenia un gotet de whisky, només un, com si fos una medicina. Per sort, no aguantava gaire l'alcohol, i amb una mica de whisky en tenia prou per traslladar-se plàcidament al món del son. En aquella època no somiava mai. I, encara que somiés, quan es despertava els somnis que suraven al caire de la seva consciència relliscaven pendent avall sense res on agafar-se i acabaven caient a l'abisme del no-res.

Era ben clar què havia arrossegat amb tanta força en Tsukuru Tazaki cap a la mort. Un dia, quatre amics amb qui fins aleshores havia mantingut una relació molt llarga i estreta li van comunicar que ja no el volien veure més, que no hi volien tornar a parlar. Taxativament, de sobte, sense donar peu a parlar-ne. Tampoc no li van oferir cap explicació de per què havia d'acceptar una notificació tan dura, ni ell va gosar demanar-la.

Tots quatre havien estat molt amics seus durant la secundària superior, però en Tsukuru ja havia marxat de Nagoya i estudiava en una universitat de Tòquio. Per tant, que l'expulssessin del grup no li va suposar cap inconvenient a la vida quotidiana, ni va haver de passar pel tràngol de trobar-se'ls pel carrer. Però això només era el que s'havia dit a si mateix. En realitat, el fet de trobar-se lluny d'aquells quatre havia fet el seu dolor més abstracte i més

colpidor. L'alienació i la soledat es van convertir en una mena de cable de centenars de quilòmetres que es mantenia en l'aire gràcies a un cabrestant gegant, i per aquesta línia tesa li arribaven missatges indesxifrables nit i dia. A ràfegues, amb intensitats diferents, com el so de la ventada entre els arbres.

Tots cinc havien anat a la mateixa classe d'un institut públic de secundària superior de la zona metropolitana de Nagoya. Eren tres nois i dues noies. S'havien fet amics l'estiu que feien primer, en una activitat de voluntariat, i tot i que en canviar de curs els van posar en classes diferents, van continuar mantenint una amistat molt estreta. Havien començat el voluntariat com a tasca d'estiu de l'assignatura de socials, però, un cop finalitzat el termini que se'ls havia fixat, el van continuar per iniciativa pròpia, sense que ningú els ho demanés.

A banda del voluntariat, els dies de festa quedaven tots per sortir a fer caminades, jugar a tennis, anar a banyar-se a la península de Chita o estudiar per als exàmens a casa d'algun d'ells. O bé —i, de fet, això era el més habitual— no anaven a cap lloc en concret i s'embranchaven en una llarga conversa amb els fronts a tocar l'un de l'altre, formant un cercle. No és que parlessin de res en concret, però, igualment, els temes de conversa no se'ls acabaven mai.

Es van conèixer de manera casual. Podien escollir entre diverses opcions per fer el voluntariat, i una d'elles era ajudar en una aula de reforç per a alumnes de primària que no podien seguir el ritme normal de les classes —la majoria, perquè no anaven a col·legi—. L'aula depenia d'una església catòlica, i, dels trenta-cinc estudiants de la classe, només ells van escollir aquesta activitat. Tots cinc van participar en un campament d'estiu de tres dies que l'aula va

organitzar a prop de Nagoya i es van fer molt amics dels nens.

Durant el campament, van buscar estones lliures entre les activitats per poder parlar, explicar-s'ho tot amb franquesa i conèixer la manera de ser i de pensar de cadascun. Es van dir quins somnis tenien i es van confessar quins problemes els amoinaven. I quan es va acabar el campament d'estiu, tots cinc, cadascun a la seva manera, tenia la sensació de trobar-se al lloc adequat amb els amics adequats. Tots sentien que necessitaven els altres quatre i que els altres quatre el necessitaven a ell: aquesta era la sensació d'harmonia que havia sorgit entre ells. Era com si s'hagués produït una felicitat química de manera totalment casual: encara que es tornessin a reunir els mateixos ingredients i es prepararessin amb la màxima cura, difícilment es tornaria a produir un resultat com aquell.

A partir d'aleshores van continuar anant a l'aula de reforç uns dos caps de setmana al mes per ajudar els nens amb els estudis, llegir-los llibres o jugar-hi i fer-hi esport. També tallaven la gespa del jardí, pintaven l'edifici o arreglaven els jocs del parc infantil. Van continuar amb aquesta activitat durant uns dos anys i mig, fins que van acabar l'institut.

Potser l'única cosa que els va preocupar una mica des del començament era que el grup estigués compost per tres nois i dues noies, perquè si es formessin dues parelles de noi i noia, un dels nois quedaria penjat. Aquesta possibilitat sempre va planar damunt dels seus caps com un núvol de tempesta petit i compacte, però, de fet, això no es va produir mai, i ni tan sols hi va haver cap indicatiu que s'hagués d'arribar a donar.

Potser s'hauria de considerar casualitat que tots cinc fossin fills de famílies de classe mitjana-alta de la zona me-

tropolitana d'una gran ciutat. Els seus pares pertanyien a la generació del *baby boom*, i tots eren professionals liberals o bé treballaven en grans empreses. No s'estalviaven res a l'hora d'educar els fills. A les llars regnava la pau, com a mínim aparentment, en cap no hi havia hagut cap divorci, i les mares solien estar-se a casa. A l'institut on anaven es preparava els alumnes per a l'accés a la universitat, i, en general, ells treien bones notes. Pel que fa a l'entorn quotidià, entre tots cinc hi havia moltes més afinitats que no divergències.

Així mateix, amb l'excepció d'en Tsukuru Tazaki, es donava la casualitat que tots compartien una característica una mica anecdòtica: els seus cognoms contenien un color. Els dels dos nois eren Akamatsu i Ômi, i els de les noies, Shirane i Kurono. Tazaki era l'únic cognom que no tenia res a veure amb cap color. Això va fer que, des del principi, en Tsukuru se sentís una mica diferent. Evidentment, que el teu nom contingui o no cap color és una qüestió que no té res a veure amb el caràcter, i ell n'era totalment conscient. Però igualment li sabia una mica de greu i, encara que ell mateix se'n sorprengué, fins i tot ho vivia com un afront. Com si fos la cosa més normal del món, els altres aviat es van començar a dir pel color de cadascun: «Aka», «Ao», «Shiro» i «Kuro».¹ Ell, en canvi, va continuar sent en «Tsukuru» i proud. Moltes vegades va pensar, ben seriosament, que seria fantàstic que al seu cognom hi hagués algun color. Així, tot hauria estat perfecte.

1. Aquests sobrenoms sorgeixen en llegir de manera independent el primer caràcter, que correspon al nom d'un color, de cadascun dels cognoms d'aquests personatges. Aquests caràcters són: 赤 —*aka*, 'vermell', 青 —*ao*, 'blau', 白 —*shiro*, 'blanc' i 黒 —*kuro*, 'negre'. (N. del t.)

L'Aka era molt brillant i treia unes notes excepcionals. No feia la impressió que es dediqués als estudis en cos i ànima, però era el primer de la classe en totes les assignatures. Tot i així, no en feia ostentació, sinó que més aviat tendia a quedar-se en un segon pla i observar la situació, com si li fes vergonya tenir una ment tan brillant. Com passa sovint amb les persones més aviat menudes, però —l'Aka no va arribar a passar mai del metre seixanta—, un cop prenia una decisió, per trivial que fos, era molt difícil aconseguir que es fes enrere. Sovint també es posava furiós amb les regles absurdes i els professors incompetents. Per naturalesa, no li agradava gens perdre, i quan no guanyava un partit de tennis es posava de mal humor. No és que no sabés perdre, però quan s'hi trobava tendia a quedar-se més callat de l'habitual. Els altres quatre trobaven divertit aquest mal geni i li prenien el pèl, fins que al final ell també esclafia el riure. El seu pare feia de professor a la Facultat d'Economia de la Universitat de Nagoya.

L'Ao era davanter a l'equip de rugbi i tenia un físic formidable. A tercer va ser el capità de l'equip. Tenia les espatlles amples, el pit robust, el front gran, la boca grossa i el nas imponent. Com a pilar de l'equip que era, sempre anava ple de blaus i ferides. No estava fet per estudiar cada dia, però tenia un caràcter alegre i solia caure bé. Mirava la gent directament als ulls i parlava amb veu ferma. Tenia una gana impressionant, i sempre s'ho menjava tot com si ho trobés deliciós. Era molt estrany sentir-lo criticar ningú, i tenia molta facilitat per aprendre's els noms i les cares de la gent. Escoltava els altres i aconseguia que el grup fes pinya. En Tsukuru encara el recordava perfectament arengant els companys d'equip, reunits formant un cercle abans dels partits de rugbi.

—Escolteu-me bé! Aquest partit el guanyarem! La

qüestió és com i de quant. Perdre no és una opció, per a nosaltres. ¿D'acord? Perdre no és una opció!

—Perdre no és una opció! —cridaven els altres jugadors, i es repartien pel camp.

Això no vol dir que l'equip de rugbi de l'institut fos gaire bo. L'Ao tenia un gran físic i era un jugador molt intel·ligent, però el nivell general de l'equip no era res de l'altre món. Quan venien els millors equips, d'instituts privats que atreien els millors jugadors del país donant-los beques, els solien apallissar. Un cop acabat el partit, però, l'Ao no s'hi capficava gaire.

—L'important és tenir la voluntat de guanyar —deia sovint—. A la vida real, no podem guanyar sempre. De vegades guanyarem i de vegades perdrem.

—I de vegades se suspendrà el partit per culpa de la pluja —feia la Kuro, sempre irònica.

L'Ao, amb cara trista, feia que no amb el cap.

—Tu confons el rugbi amb el beisbol o el tenis. Els partits de rugbi no se suspenden per la pluja.

—¿Jugueu encara que plougui? —preguntava la Shiro, esverada. Els esports no li interessaven gaire, i no en sabia quasi res.

—I tant! —intervenía l'Aka amb aire convincent—. Per molt que plougui, els partits de rugbi no se suspenden. Per això cada any moren un munt de jugadors ofegats durant els partits.

—No pot ser! —exclamava la Shiro.

—No siguis ruca! ¿Que no veus que et pren el pèl? —li deia la Kuro amb cara de fàstic.

—Però ens hem desviat del tema —continuava l'Ao—. El que volia dir és que saber perdre també és una de les coses que s'han de dominar de l'esport.

—I per això tu ho practiques tant —deia la Kuro.

La Shiro tenia una cara molt bonica, que recordava la

d'una nina japonesa antiga, i era alta i prima, amb un cos de model. Tenia els cabells llargs i llustrosos, molt macos. Moltes persones, en creuar-se amb ella, es giraven de sobte a mirar-la. D'alguna manera, però, feia la impressió que no sabia què fer amb aquella bellesa. Tenia un caràcter molt seriós i no li agradava gens cridar l'atenció en cap circumstància. Tocava molt bé el piano, però no ho demostrava mai davant d'algú que no conegués. En canvi, quan era a l'aula de reforç ensenyant pacientment els nens a tocar-lo, semblava la persona més feliç del món. En Tsukuru no li va veure fer mai una cara tan alegre i relaxada com en aquells moments. Ella deia que, per molt que els estudis normals no els anessin bé, alguns d'aquells nens tenien un talent natural per a la música, i que era una llàstima que aquest talent es deixés perdre. A l'aula, però, només hi havia un piano vertical gairebé d'antiquari, i per això tots cinc es van dedicar en cos i ànima a aconseguir fons per comprar-ne un de nou. Van treballar durant les vacances d'estiu, i fins i tot van anar a visitar fabricants d'instruments per demanar-los que hi col·laboressin. Finalment, després de molts esforços, van aconseguir un piano de cua. Va ser a la primavera de l'any que feien tercer. La constància i el desinterès amb què es van dedicar a aquella activitat voluntària va cridar l'atenció dels mitjans, i van arribar a sortir al diari.

Normalment, la Shiro era poc parladora, però li agradaven molt els animals, i quan en una conversa sortia el tema dels gossos o dels gats, l'expressió de la cara li canviava com de la nit al dia i es ficava totalment a la conversa. Ella deia que el seu somni era ser veterinària, però en Tsukuru no se la sabia imaginar obrint el ventre d'un labrador amb un bisturí ben esmolat, o ficant la mà a l'anus d'un cavall. Bé ho hauria de fer, si anava a la facultat de veterinària. El seu pare portava una clínica ginecològica a la mateixa ciutat de Nagoya.

D'aspecte, la Kuro només estava una mica per sobre de la mitjana de noies, però tenia molta gràcia i una expressió molt viva. Era de cos robust i més aviat ple, i a partir dels setze anys ja feia força pit. Tenia un caràcter molt independent i soferit, parlava molt de pressa i el cap li anava igual de ràpid que la llengua. A les assignatures de lletres treia unes notes excel·lents, però en física i matemàtiques era un desastre. El seu pare tenia una gestoria a la ciutat de Nagoya, però no semblava pas que ella li pogués ser de cap utilitat, allà. En Tsukuru l'ajudava sovint a fer els deures de matemàtiques. La Kuro gastava sovint una ironia molt punyent i tenia un sentit de l'humor molt personal i refrescant, i parlar amb ella era molt estimulant i divertit. També era una lectora apassionada, i sempre tenia algun llibre a les mans.

A la secundària obligatòria, la Shiro i la Kuro també havien anat a la mateixa classe, i quan tots cinc van formar el grup ja es coneixien força bé. Era fantàstic veure-les totes dues juntes, l'una al costat de l'altra: la noia excepcionalment bella i amb talent artístic, però tímida, i la comedianta intel·ligent carregada d'ironia. Era una combinació única, encantadora.

Ben mirat, l'únic del grup que no tenia una personalitat gaire remarcable era en Tsukuru Tazaki. Treia unes notes normals tirant cap a bones. No és que els estudis li interessessin gaire, però sí que escoltava amb atenció durant les classes i se les preparava i repassava el mínim indispensable. Per alguna raó, des de petit sempre havia tingut aquest costum, de la mateixa manera que abans dels àpats es rentava sens falta les mans i després no deixava mai de raspallar-se les dents. Per això, tot i que mai no va treure unes notes que cridessin l'atenció, aprovava totes les assignatures sense cap problema. Els seus pares tampoc eren dels que es queixen de les notes, mentre no hi

hagués cap problema especial, i no l'obligaven a anar a cap acadèmia de reforç ni li van posar cap professor particular.

L'esport no li desagradava, però no va prendre tampoc la iniciativa de fer-se de cap equip de l'institut. De tant en tant jugava a tennis, anava a esquiar o nedava amb la família o els amics, i prou. Tenia un rostre agradable i de vegades la gent l'hi comentava, però això més aviat volia dir que no hi havia res que l'espatllés. Sovint, ell mateix s'observava al mirall i trobava que la seva cara era avorrida sense remei. En el terreny de l'art no hi havia res que li interessés especialment, ni tampoc tenia cap afició ni habilitat concretes. Més aviat era callat, es posava vermell fàcilment, no sabia relacionar-se gaire amb la gent i es neguitjava quan havia de parlar amb algú que no coneixia.

Si se n'hagués d'assenyalar algun tret distintiu, potser només se'n podria dir que ell era qui venia d'una llar més benestant de tots cinc, i que una tieta materna seva era una actriu veterana que potser no tenia gaire glamur però era molt coneguda. Però tot i això, en Tsukuru en si no tenia res de què pogués presumir o que fos especialment digne de menció. Com a mínim, aquesta era la sensació que tenia ell. Era neutre en tot, o molt poc acolorit.

L'única afició que en Tsukuru Tazaki tenia, si és que es podia considerar així, era la de contemplar estacions de tren, que li agradava més que cap altra cosa. Sense saber per què, des que tenia ús de raó sempre s'havia sentit fascinat per les estacions de tren. Tant li feia que fossin enormes estacions de *shinkansen*, petites estacions rurals amb una sola via o nusos logístics de càrrega i descàrrega: en tenia prou que fossin estacions de tren. Qualsevol cosa que tingués a veure amb les estacions l'atreia vivament.

De petit tenia passió per les maquetes de trens, com tots els altres nens, però el que realment li cridava l'atenció no eren les locomotores i els vagons, construïts amb

tants detalls, ni les complicades interseccions de les vies, ni el refinament dels diorames, sinó els models d'estacions normals i corrents que s'hi incloïen com si només fossin un simple complement. Li agradava veure com els trens hi passaven, o bé reduïen a poc a poc la velocitat fins a aturar-s'hi, just davant de l'andana. S'imaginava els viatgers anant i venint, sentia la megafonia de les estacions i la sirena dels trens quan arrencaven, visualitzava els moviments decidits dels treballadors. Realitat i fantasia se li barrejaven dins del cap fins al punt de tremolar de l'emoció. Les persones del seu entorn no trobaven cap explicació lògica a aquella passió tan intensa per les estacions de tren. I si n'havien de donar cap per sortir del pas, sempre acabaven dient que ja era ben estrany, aquell nen. En Tsukuru mateix havia pensat alguna vegada que potser sí, que hi havia alguna cosa que no acabava d'anar a l'hora dintre seu.

A pesar de no tenir una personalitat o unes característiques que cridessin gaire l'atenció, i de tendir sempre a mantenir una postura neutra, tenia la sensació de ser una mica diferent de les persones que l'envoltaven, de tenir alguna cosa que no era gaire corrent. Aquesta percepció contradictòria que tenia de si mateix va provocar que de tant en tant, al llarg de la vida, des que era petit fins ara que tenia trenta-sis anys, experimentés alguns moments de confusió i desconcert, de vegades més subtils, d'altres força intensos.

Alguns cops, en Tsukuru es preguntava com era que havia entrat a formar part d'aquell grup d'amics. ¿Els el necessitaven, realment? ¿O no estarien més tranquils i més divertits sense ell, els altres quatre? ¿No podia ser, senzillament, que per la raó que fos encara no se n'haguessin

adonat? ¿No era només una qüestió de temps que arribessin a aquesta conclusió? Com més hi pensava menys ho entenia, en Tsukuru Tazaki. Considerar el seu valor com a persona era com intentar mesurar una substància per a la qual no hi hagués cap unitat de mesura: no hi havia cap punt concret que l'agulla hagués d'assenyalar perquè sonés una campaneta.

Els altres quatre, però, no semblaven gens preocupats per això. Als ulls d'en Tsukuru, quan es trobaven tots cinc per fer alguna cosa junts semblaven passar-s'ho bé de debò. Havien de ser exactament cinc: no podien ser més ni podien ser menys, igual com per formar un pentàgon regular es necessiten cinc costats iguals. Això era el que deien ben clarament les seves cares.

I, evidentment, en Tsukuru Tazaki també estava content, i orgullós, de ser una peça imprescindible del pentàgon. Els altres quatre li queien bé de debò, i res no estimava tant com aquell sentiment de pertinença. De la mateixa manera que un arbre jove xucla l'aliment de la terra, ell treia el suport que un adolescent necessita d'aquell grup, i al seu si va trobar l'aliment que li feia falta per créixer i el combustible de reserva per als casos de necessitat. Però, tot i així, en el fons sempre va tenir la por que en algun moment quedaria exclòs d'aquest grup tan ben avingut, o que el farien fora i es quedaria sol. Sovint l'aclaparava aquest temor d'acabar tot sol, sense els altres, com una roca fosca i sinistra que sorgís al mar en baixar la marea.

*

—O sigui que de tan petit ja t'agradaven les estacions —li va dir la Sara Kimoto, com si se n'admirés.

En Tsukuru va fer que sí, amb una certa precaució: no

volia que el prengués per un d'aquests bojós de la tecnologia que es troben sovint a les fàbriques i les facultats d'enginyeria. Però potser sí que ho era, al capdavall.

—Sí, no sé per què, però les estacions m'han agradat des de petit —va reconèixer.

—Doncs la teva vida ha estat força coherent, no? —li va dir ella. Semblava divertida, però ell no va detectar cap rastre de censura en la seves paraules.

—No sabia explicar per què les estacions, i no qualsevol altra cosa.

La Sara va somriure.

—Deu ser el que se'n diu vocació.

—Potser sí —va dir en Tsukuru.

Es va preguntar com era que n'havien acabat parlant. Ja feia molt temps que tot allò havia passat, i, si hagués pogut, hauria preferit esborrar-ho de la memòria. Però, per algun motiu, la Sara volia que li parlés de quan anava a l'institut: de quina mena d'alumne era i quina mena de coses feia. I quan se'n va adonar, estava parlant d'aquell grup de cinc estudiants que havien estat tan bons amics com si fos la cosa més natural del món: els quatre plens de color i l'incolor Tsukuru Tazaki.

Tots dos eren en un petit bar als afores d'Ebisu. Tenien pensat anar a sopar a un petit restaurant que coneixia la Sara, però, quan va arribar, ella va dir que havia dinat tard i no tenia gana, i per això van cancel·lar la reserva i van buscar algun lloc per picar una mica de formatge o de fruits secs mentre feien un còctel. En Tsukuru tampoc tenia gaire gana i hi va estar d'acord. Mai havia estat gaire menjador.

La Sara tenia dos anys més que en Tsukuru i treballava en una de les principals agències de viatges del país. Estava especialitzada en l'organització de paquets a l'estranger i, naturalment, hi havia d'anar sovint per motius de feina.

En Tsukuru, seguint la seva vocació, treballava en una oficina que construïa estacions per a una empresa de ferrocarrils que cobria la zona oest de Kantô. O sigui que les seves feines no estaven relacionades directament, però totes dues tenien a veure amb el transport. Els havien presentat en una festa que un superior d'en Tsukuru havia organitzat per celebrar la inauguració de la seva nova casa i s'havien donat les adreces de correu electrònic. Aquesta era la seva quarta cita. La tercera vegada que s'havien vist, després de sopar havien anat a casa d'ell i havien acabat al llit. Fins llavors tot havia anat d'una manera molt natural. D'això ja feia una setmana, i ara es trobaven en un moment una mica estrany. Si es continuaven veient, la relació es faria més profunda. Ell tenia trenta-sis anys i ella, trenta-vuit. Evidentment, allò no era pas cap història d'amor d'institut.

Quan es van conèixer, en Tsukuru es va sentir estranyament atret pel rostre d'ella. No era bonica en el sentit estàndard. Els pòmuls prominents li donaven una expressió de tossuderia i el nas era una mica punxegut, però tenia uns trets molt vius que li van cridar l'atenció. Normalment feia uns ulls petits, però, quan volia veure alguna cosa, de sobte s'obrien com plats i hi apareixien dues ninetes negres plenes de curiositat que no s'aturaven davant de res.

Tot i que en general no el notava, en Tsukuru tenia un punt al cos, en algun lloc de l'esquena, que era extremament sensible. Era un punt molt precís, tou, on no s'arribava amb la mà, i normalment el duia tapat i no se li veia. Però, de vegades, sense esperar-s'ho en absolut, aquest punt quedava exposat de sobte i era com si algú l'hi toqués amb els dits i alguna cosa s'accionés dintre seu i començés a segregat una substància especial. Aquesta substància se li barrejava amb la sang i li arribava a tots els racons del

cos, i la intensa sensació que experimentava li afectava tant el cos com la ment.

El primer cop que va veure la Sara va tenir la sensació que uns dits anònims, vinguts de no se sabia on, li accionaven l'interruptor de l'esquena. El dia que es van conèixer havien parlat força estona, però no recordava gairebé res del que havien dit. L'únic que recordava era el tacte de l'esquena i l'estranya sensació, que no hauria sabut explicar amb paraules, que li havia envaït el cos i la ment. Era com si unes parts del cos se li relaxessin i unes altres se li possessin en tensió. ¿Què significava, allò? En Tsukuru Tazaki es va passar dies rumiant-hi, però pensar sobre coses que no tenen explicació no havia estat mai un dels seus forts. Li va enviar un correu electrònic i la va convidar a sopar per mirar d'esbrinar el sentit d'aquell tacte i d'aquella sensació.

De la mateixa manera que li havia agradat el cos de la Sara, també li agradava la manera com es vestia. Duia poques joies i vestits de tall molt natural, molt bonics, que se li ajustaven al cos i donaven la sensació de ser molt còmodes. L'efecte era de senzillesa, però en Tsukuru s'imaginava perfectament quanta estona es devia haver passat escollint la roba i l'atenció que havia parat a cadascuna de les peces. En consonància amb el vestit, tant els accessoris com el maquillatge eren sobris però elegants. En Tsukuru no era dels qui paren gaire atenció a la seva pròpia roba, però sempre li havia agradat mirar les dones que se sabien vestir bé, igual com apreciava una música bella.

A les seves dues germanes grans també els agradava la roba, i, quan en Tsukuru encara era petit, sovint l'agafaven abans d'una cita i li demanaven el parer sobre com s'havien vestit. Ell no acabava d'entendre per què, però li

preguntaven ben seriosament si li semblava bé com anaven o si trobava que anaven ben combinades. I llavors, com a home, ell donava la seva opinió amb tota franquesa. La majoria de vegades les germanes tenien en compte el que deia el germà petit, cosa que a ell el satisfesia molt, i al final això s'havia convertit en un costum per a ell.

Mentre fregava el vidre prim de la copa, en Tsukuru es va imaginar traient-li el vestit d'una peça a la Sara: desfent el gafet, abaixant-li amb cura la cremallera. Només havia tastat el seu cos una vegada, però el sexe amb ella havia estat molt agradable i satisfactori. Tant quan anava vestida com quan anava despullada, semblava cinc anys més jove del que realment era. Tenia la pell clara, i els mugrons, sense ser grossos, eren rodons i bonics. Havia estat meravellós acariciar-li la pell sense pressa, i després d'ejacular s'havia sentit molt bé abraçant-la. Però amb això no n'hi havia prou, és clar, i n'era conscient. Quan tens una relació amb una altra persona i en reps alguna cosa, n'has de donar alguna altra.

—¿Tu com eres, quan anaves a l'institut? —li va preguntar en Tsukuru Tazaki.

La Sara va fer que no amb el cap.

—Tant és, com fos jo a l'institut. És un tema molt avorrit. Ja en parlarem un altre dia, si vols, però avui vull que m'ho expliquis tu. ¿Què va passar amb aquests cinc que éreu tan amics?

En Tsukuru va agafar un grapat de fruits secs i se'n va posar uns quants a la boca.

—Entre nosaltres hi havia unes quantes regles implícites que mai no vam arribar a verbalitzar. Una d'aquestes regles era: «Sempre que puguem, farem les coses tots cinc junts». O sigui, que sempre que poguéssim evitaríem fer

res per parelles, per exemple. Si no, podia ser que cadascú anés per la seva banda i al final el grup s'acabés desfent. Havíem de funcionar com una unitat centrípeta. No sé com dir-ho... Volíem evitar els conflictes per mantenir l'harmonia del grup.

—¿Evitar els conflictes per mantenir l'harmonia del grup? —va repetir la Sara genuïnament sorpresa.

En Tsukuru es va posar una mica vermell.

—Anàvem a l'institut, i teníem idees estranyes.

La Sara va fer un gest d'incertesa tot mirant fixament en Tsukuru.

—No és que ho trobi estrany, però, ¿quin era l'objectiu d'aquest grup?

—L'objectiu del grup en si, tal com ja t'he dit, era col·laborar amb l'aula de reforç per a nens amb problemes d'aprenentatge o que no volien anar a l'escola. Aquest va ser el punt de partida, i per a nosaltres sempre va continuar sent un objectiu molt important, és clar. Però, amb el temps, potser el grup es va convertir en un objectiu en si mateix.

—Ser un grup i continuar-ho sent es va convertir en un objectiu en si mateix.

—Potser sí.

La Sara va tancar una mica els ulls.

—Igual com l'univers.

—Jo no sé com funciona l'univers —va dir en Tsukuru—. Però, llavors, ens semblava molt important mantenir aquella química tan especial que hi havia entre nosaltres, com qui intenta protegir la flama d'un llumí perquè el vent no l'apagui.

—¿La química?

—L'energia que de sobte havia sorgit allí, que era irrepetible.

—¿Com el Big Bang?

—Tampoc no sé com va el Big Bang —va dir en Tsukuru.
Abans de tornar a dir res, la Sara va fer un glop del seu mojito i en va examinar les fulles de menta des de diversos angles.

—Escolta, jo sempre vaig anar a escoles de noies, i la veritat és que no sé com són aquests grups de nois i noies que hi ha als instituts públics. No m’ho sé imaginar. Suposo que entre vosaltres cinc intentàveu ser castos per evitar conflictes i poder continuar sent un grup, no? ¿Era així?

—No sé si «castos» seria la paraula adequada. Em fa l’efecte que és una mica exagerada. Però diria que sí, que anàvem amb compte de no ficar les relacions de parella pel mig.

—Però no ho vau verbalitzar mai —va dir la Sara.

En Tsukuru va fer que no.

—No ho vam posar mai en paraules. No teníem cap normativa escrita.

—¿I com va ser en el teu cas? ¿No et vas sentir mai atret per la Shiro o la Kuro, si sempre eres amb elles? Sentint-te’n parlar, sembla que totes dues devien ser força encantadores.

—Totes dues ho eren molt, cadascuna a la seva manera. Et mentiria si et digués que no m’hi vaig sentir mai atret, però feia tot el possible per no pensar-hi.

—¿«Tot el possible»?

—Tot el possible —va dir en Tsukuru. Semblava que les galtes se li tornaven a posar una mica vermelles—. Quan no podia evitar pensar-hi, procurava pensar en totes dues, com a parella.

—¿«En totes dues, com a parella»?

En Tsukuru va fer una pausa mentre buscava les paraules adients.

—No sé com explicar-t’ho, com ho hauria de dir. Com si fossin una mena d’entitat imaginària, una idea mental que no es pogués relacionar amb cap cos concret.

—Vaja —va dir la Sara amb veu d'admiració, i s'hi va quedar rumiant. Va estar a punt de fer algun comentari, però s'hi va repensar i va tancar els llavis traçant una línia recta. Al cap d'un moment els va tornar a obrir—. Quan vas acabar l'institut, tu vas marxar de Nagoya i te'n vas anar a una universitat de Tòquio, oi?

—Sí —va respondre en Tsukuru—. Des de llavors sempre he viscut a Tòquio.

—¿I què van fer els altres quatre?

—Tots els altres van continuar els estudis en universitats de la zona. L'Aka va anar a la Facultat d'Econòmiques de la Universitat de Nagoya, on el seu pare feia de professor. La Kuro va entrar al Departament d'Estudis Anglosaxons d'una universitat privada femenina de molt renom. L'Ao, com que era molt bon jugador de rugbi, va aconseguir una recomanació per entrar a la Facultat de Comerç d'una universitat privada també molt coneguda. La Shiro, al final, la van convèncer perquè no estudiés veterinària i va fer la carrera de piano en una universitat dedicada als estudis de música. Totes aquestes universitats eren prou a prop perquè hi poguessin anar cada dia des de casa. Jo vaig ser l'únic que vaig anar a Tòquio, a fer estudis d'enginyeria.

—¿I per què vas voler venir a Tòquio, tu?

—És molt fàcil d'explicar. El màxim expert en estacions del país feia de professor a la universitat on vaig anar. Les estacions tenen una arquitectura especial, força diferent de la resta d'edificis, i no m'hauria servit de gaire anar a fer arquitectura o enginyeria civil en alguna altra universitat tècnica. Per poder ser especialista en estacions s'han de fer uns estudis molt específics.

—Tenir un objectiu ben determinat simplifica la vida —va dir la Sara.

En Tsukuru hi va estar d'acord.

—Si els altres quatre es van quedar a Nagoya, ¿va ser perquè no volien que es desfés aquell grup tan bonic, doncs? —va preguntar la Sara.

—Quan anàvem a tercer a l'institut, tots cinc vam parlar sobre què faríem després. Tots menys jo van dir que volien quedar-se a estudiar en una universitat de Nagoya. No ho van dir directament, però era ben clar que era perquè no volien desfer el grup.

Amb les notes que treia, l'Aka podria haver entrat tranquil·lament a la Universitat de Tòquio, i tant els pares com els professors li van recomanar molt vivament que ho fes. Gràcies al talent que tenia per als esports, l'Ao hauria pogut aconseguir una recomanació per anar a alguna universitat de prestigi a nivell estatal. Per caràcter, la Kuro estava feta per a la vida lliure d'una gran ciutat, més sofisticada i estimulante que no Nagoya, i el més normal hauria estat que anés a alguna universitat privada de Tòquio. No és que Nagoya no sigui una gran ciutat, és clar, però des del punt de vista de la cultura, comparada amb Tòquio sembla més aviat una ciutat de províncies gran. Però tots van preferir quedar-se a Nagoya i anar a una universitat de menys categoria. La Shiro era l'única que, encara que el grup no hagués existit, no hauria marxat. Ella no era el tipus de persona que surt a buscar estímuls per iniciativa pròpia .

—Quan em van preguntar què faria, jo vaig respondre que encara no ho havia acabat de decidir, però, de fet, llavors ja tenia clar que aniria a la universitat a Tòquio. Si hagués pogut, m'hauria agradat quedar-me a Nagoya, estudiar en alguna universitat que no estigués malament i continuar veient els meus amics mentre anava fent la carrera. En molts sentits hauria estat més fàcil, i també era el que volia la meva família. Implícitament, esperaven que quan acabés la universitat agafés el relleu del pare al cap-

davant de l'empresa. Però jo sabia que si no me n'anava a estudiar a Tòquio, després me'n penediria. Volia anar als seminaris d'aquell professor tant sí com no.

—Ja ho veig —va dir la Sara—. ¿I com es van sentir els altres, quan van saber que te n'aniries a Tòquio?

—No sé com es van sentir realment, és clar, però suposo que decebuts, perquè sense mi es perdria aquell sentiment de pertinença que teníem tots cinc.

—I la química, també.

—O bé es convertiria en una altra cosa. Més o menys, és clar.

Tanmateix, quan van saber que la decisió d'en Tsukuru era ferma, no van intentar retenir-lo. Tot al contrari, el van animar. Tòquio només era a una hora i mitja en *shinkansen*: podria tornar en un moment sempre que volgués. I també li van dir, mig en broma, que tampoc no era segur que pogués entrar a la universitat que volia. En realitat, en Tsukuru va haver d'estudiar molt més del que solia per aprovar els exàmens d'ingrés a la universitat. De fet, no havia estudiat tant en la vida.

—¿I què va passar amb el grup després de l'institut?
—va demanar la Sara.

—Al començament tot va anar molt bé. Tant a les setmanes que teníem lliures a la primavera i a la tardor com a les vacances d'estiu i de cap d'any, jo tornava a Nagoya així que s'acabaven les classes i passava tant temps com podia amb tots ells, per poc que fos. Ens enteníem tan bé com abans, i érem igual d'amics.

Quan en Tsukuru tornava a casa quedaven sovint, i els temes de conversa no se'ls acabaven mai. Quan en Tsukuru va marxar, els altres quatre van continuar anant junts, però quan ell tornava a Nagoya eren altre cop un grup de cinc —tot i que, quan no podien quedar tots alhora perquè algú tenia alguna cosa a fer, només eren tres o quatre,

és clar—. Els quatre que s'havien quedat el rebien d'una manera molt càlida, com si el temps no hagués passat. No tenien la sensació —com a mínim per part d'en Tsukuru— que s'hagués produït cap canvi subtil, que entre ells hagués sorgit cap esquerda invisible. Ell se n'alegrava molt, i per això no el preocupava gens no haver fet ni un sol amic a Tòquio.

La Sara va tancar una mica els ulls i va mirar en Tsukuru.

—¿No vas fer ni un sol amic a Tòquio? —li va preguntar.

—No en vaig saber fer cap, no sé per què —va dir en Tsukuru—. No he tingut mai facilitat per a les relacions socials. Però no em passava el dia tancat a casa, ni res d'això. Mai havia viscut sol, i era lliure de fer el que volia. M'ho passava prou bé. Tòquio té una xarxa de ferrocarrils tan complexa com la dels nervis de l'iris d'un ull i un nombre incomptable d'estacions, i només anant a mirar-les ja en tenia prou per passar l'estona. Visitava una estació de tren, n'estudiava l'estructura, en feia un esbós ràpid i apuntava en una llibreta les coses que hi descobria.

—T'ho devies passar molt bé —va dir la Sara.

Però els dies que tenia classe a la universitat no eren especialment divertits. A les assignatures comunes hi havia poques sessions sobre el seu camp d'especialitat, i la majoria de classes eren mediocres i avorrides. Igualment, però, ja que li havia costat tant entrar en aquella universitat, gairebé va anar a totes les classes. També es va dedicar al màxim a les classes d'alemany i de francès, i anava sovint al laboratori d'anglès; per a ell va ser tot un descobriment adonar-se que se'n sortia tan bé amb les llengües. Però al seu entorn no va trobar ningú que li interessés personalment. Comparat amb aquells quatre nois tan estimulants i plens de color que havia tingut la sort de conèixer a l'insti-

tut, tothom li semblava poc vital, gens interessant, sense personalitat. Quan coneixia algú nou, no pensava ni una sola vegada que li agradaria continuar-hi parlant per conèixe'l millor. Per això, a Tòquio gairebé sempre estava sol. La part bona era que llegia molt més que abans.

—¿No t'enyoraves? —li va preguntar la Sara.

—Sí que em sentia sol, però no m'enyorava especialment. O, de fet, llavors més aviat ho trobava normal.

Ell encara era jove i no sabia gran cosa del món. A més, per a ell Tòquio era un lloc nou, absolutament diferent de l'entorn on havia viscut fins aleshores, més i tot del que s'havia esperat. Estava fet a una escala massa gran, i la diferència de contingut amb Nagoya també era astronòmica. Tenia masses opcions a l'hora de fer les coses, la gent parlava d'una manera rara, el temps passava massa de pressa. I, sobretot, llavors encara tenia un lloc per tornar. Només havia de pujar al tren i al cap d'una hora i mitja ja tornava a ser amb aquell grup harmoniós d'amics íntims que evitaven els conflictes. Allà el temps transcorria amb calma i l'esperaven els amics amb qui es podia relaxar.

—¿I ara com estàs? —li va preguntar la Sara—. ¿Has trobat l'equilibri amb el món que t'envolta?

—Fa catorze anys que treballo a la mateixa empresa. No tinc cap queixa de l'oficina, i la feina m'agrada. Amb els companys també m'hi entenc bé. Fins ara he tingut unes quantes parelles, però sempre ho hem acabat deixant, per diverses raons. No sempre ha estat culpa meva.

—I et sents sol, però no t'enyores especialment.

Encara era d'hora, i al bar no hi havia cap més client. Sonava un trio de piano de jazz a baix volum.

—Suposo —va dir en Tsukuru després de dubtar una mica.

—Però ja no tens cap lloc per tornar, oi? Cap grup harmoniós d'amics íntims que evitin els conflictes.

Ell s'hi va quedar rumiant, tot i que no calia pas que hi pensés més.

—Ja no el tinc —va respondre en veu baixa.

Va saber que l'havia perdut durant les vacances d'estiu de quan feia segon a la universitat.